Mgr Agnieszka Lewińska

Streszczenie

Tytuł: **Ocena stawu biodrowego metodą rezonansu magnetycznego u pacjentów z chorobą zwyrodnieniową stawów biodrowych poddanych rehabilitacji**

Postępowanie rehabilitacyjne jest uważane za skutecznie zmniejszające wpływ obciążenia chorobą u pacjentów z objawową chorobą zwyrodnieniową stawów biodrowych (hip osteoarthritis, HOA) i stanowi oficjalnie rekomendowane podejście terapeutyczne. W literaturze dostępnych jest jednak relatywnie niewiele doniesień skupiających się na tej formie leczenia pacjentów z HOA, a większość przyjętych założeń jest rezultatem ekstrapolacji wniosków wypływających z badań dotyczących choroby zwyrodnieniowej stawów kolanowych. Ponadto narzędzia pomiarowe wykorzystywane w ocenie wpływu rehabilitacji, bazują głównie na wynikach raportowanych przez pacjentów w badaniach kwestionariuszowych, związanych z objawami i jakością życia, oraz testach aktywności fizycznej.

W związku z powyższym, aby rozszerzyć wiedzę na temat znaczenia leczenia rehabilitacyjnego w HOA, przeprowadzono 12-miesięczne postępowanie fizjoterapeutyczne z udziałem prezentujących typowe objawy pacjentów i przeanalizowano wyniki dokonanej u nich oceny strukturalnej oraz funkcjonalnej. W skład stworzonego na tej podstawie cyklu publikacji wchodzą dwie prace oryginalne, opisujące wyniki przeprowadzonego prospektywnie badania, oraz uzupełniająca cykl praca przeglądowa dotycząca diagnostyki obrazowej stawu biodrowego, stanowiąca wprowadzenie.

Publikacja pod tytułem Advances in Imaging of Hip Osteoarthritis przedstawia przegląd możliwości metod obrazowych w ocenie choroby zwyrodnieniowej stawów biodrowych. Omówione zostały w niej techniki rentgenowskie, diagnostyka ultrasonograficzna i obrazowanie rezonansu magnetycznego (Magnetic Resonance Imaging, MRI), mające swoje zastosowanie w diagnostyce i monitorowaniu HOA. Przedstawiono ograniczenia i korzyści płynące z zastosowania poszczególnych metod oraz zwrócono uwagę na potencjał ich wykorzystania w praktyce klinicznej oraz badaniach naukowych. Charakterystyka opisanych metod uzasadnia wybór narzędzia oceny wykorzystanego w prowadzonym badaniu.

Artykuł zatytułowany The Use of Scoring Hip Osteoarthritis with MRI as an Assessment Tool for Physiotherapeutic Treatment in Patients with Osteoarthritis of the Hip opisuje możliwość wykorzystania półilościowej skali oceny stawu biodrowego opartej na obrazowaniu metodą rezonansu magnetycznego (Scoring Hip Osteoarthritis with MRI, SHOMRI) w ocenie interwencji fizjoterapeutycznej. W pracy opisano wyniki oceny strukturalnej stawu biodrowego, przeprowadzonej w okresie rocznego programu rehabilitacji. Omówione zostały także zależności między oceną obrazową a oceną funkcjonalną. Ponadto ocenie zostały poddane parametry rzetelności SHOMRI.

W pracy pod tytułem The impact of a long-term physiotherapy program on hip function in patients with hip osteoarthritis omówiono wpływ prowadzonego postępowania fizjoterapeutycznego na możliwości funkcjonalne pacjentów. Omówione zostały zależności między oceną kwestionariuszową, dokonaną z wykorzystaniem skali oceny dysfunkcji stawu biodrowego i zaawansowania choroby zwyrodnieniowej (Hip dysfunction and Osteoarthritis Outcome Score, HOOS), a bazującą na testach funkcjonalnych. Przy analizie wyników uwzględniono kwestie występowania progresji zmian zwyrodnieniowych lub jej braku.

Na przestrzeni rocznego okresu obserwacji w grupie badanej w skali SHOMRI nie zostały wykazane zmiany strukturalne, jednak w grupie osób wykonujących pracę o charakterze fizycznym zauważalny był trend progresji choroby. Wykazano poprawę możliwości funkcjonalnych, obiektywną lub subiektywną, zależnie od stanu progresji strukturalnej. Zaobserwowano zależności pomiędzy SHOMRI i HOOS oraz ich niektórymi podskalami a także pomiędzy testami aktywności i niektórymi podskalami HOOS. Na podstawie przeprowadzonego badania można uznać, że skalę SHOMRI charakteryzują bardzo dobre parametry rzetelności, jednak jej zdolność identyfikacji subtelnych zmian strukturalnych ogranicza możliwości zastosowania w ocenie postępowania fizjoterapeutycznego.